

کوردی / Kurdisch / HSK

شاری لوتزیزین
وهزارهتی رهوشنیری و پهروهده
وانه وهگرتن به زمانی دایک

چهند ئاگههداریک بو بهرپرسن پهروهدهکردنی

و دایک وپاوک
پشتگیرکردن له زمانی ئەلمانی و گهشهپینانی
فیربونی زور زمان و ژیهاتی چاندی یهکیکن له
کارهکانی بنه‌رهمتی قوتابخانه‌کانی فهرمی.
گهشه‌پینانی فیربونی زور زمان ژیهاتی چاندی
یهکیکن له ئارمانجه‌کانی فیربونی زمانی دایک. له
به‌ر ئه‌وه ئه‌م وانانه له ناوقتابخانه‌ی فهرمی به
منال ئەدریت وه به‌رپرسیاری پهروهده و
قوتابخانه پشتگیری لی ئه‌گهن.

گه‌گه‌ک زمان وژیهاتی چاندی

ئه‌وه‌گه‌نجانیه‌ی، که ئەتوانن زمانی هاوبه‌شی
ئه‌لمانی (زمانی دایک) چاک فیربن وه ئەتوانن به
شوییه‌کی جوان قسه پین بکه‌ن و تیگه‌ن، تونایه‌کی
باشیمان هه‌یه بو تیگه‌لبوون له‌گه‌ل کومه‌ل‌گاو
فیربونی پیشه.

وانه‌کانی فیربونی زمانی دایک له هه‌موو‌شاره‌کان
هه‌یه، له هه‌ندیک شار تا ۲۵ زمانی جورا‌جور
وانه‌گۆتن هه‌یه.

ئارمانجه‌کانی وانیه‌ی زمانی دایک

زارووکان و گه‌نجه‌کان

- به‌شوییه‌کی جوان و به‌رفراوان فیری یه‌که‌مین
زمان ئه‌به‌ن و ئەتوانن قسه‌پینکه‌ن، تیگه‌گه‌ن،
بخوینن وه بنوسن.
- توانایه‌کی به‌رفراوان بیان په‌یا ئه‌بیت بو
فیربونی زمانی دووم یان زمانی تر وه
ئه‌توانن تیگه‌لبن له‌گه‌ل چانده‌کانی تر
یه‌که‌که‌کانی تیگه‌ن و ریزی لیکرن.

قازانج له ناو کومه‌ل‌گا و ژیهاتی پیشه‌یی

- ئه‌وه‌که‌سه‌ی یه‌که‌مین زمان باش بزانیته،
به‌مایه‌کی جوان بوی ئه‌بیت بو فیربونی زمانی
تر (ئه‌لمانی و زمانه‌ بیانییه‌کان)
- زانیی باش له‌سه‌ر یه‌که‌مین زمان یارمه‌تی
مناله‌که‌ت ئه‌دات بو توندکردنی په‌یوه‌ندنی
له‌ناوخیزان، له‌گه‌ل که‌سوکار وه هه‌روه‌ها
له‌گه‌ل وولاته‌که‌ت بیاریزی.
- په‌یوه‌ندیکردن له‌گه‌ل وولاته‌که‌ت ئاویه‌کی باش
وگرنگی ژیهاته‌کانی زمانه‌ (زیاتر پیشه، کاری
پیشه‌یی، گه‌رانه‌وه).

پشتگیری دایک و باوک بو زمان – پیشه‌وکتی منال:

- بوئه‌وه‌ی بتوانی له‌گه‌ل مناله‌که‌ت ده‌رباره‌ی
بیرکردن و خه‌ون و خه‌یاله‌کانی باس بکه‌ی وه
ئه‌گه‌ر مناله‌که‌ت هیشتا حه‌زی له زمانی دایکه
یان ئه‌گه‌ر مناله‌که‌ت هیشتا به ئەلمانی
قسه‌ئه‌کات.
- بو ئه‌وه‌ی بتوانی خوشه‌ویستی مناله‌که‌ت بو
زمانی دایک ده‌ربری و پشتگیری لی بکه‌ی بو
ئه‌وه‌ی بتوانی روژانه هه‌موو شت باس بکات و
تۆش کوینی لی بگری و گفتوگۆی له‌گه‌ل بکه‌ی.
بوئه‌وه‌ی بتوانی گورانی و چیرۆک بلی و
بخویننه‌وه.
- بوئه‌وه‌ی بتوانن هه‌ریه‌ک له خیزانه‌که‌ت له‌گه‌ل
مناله‌که‌ت به زمانی دایک په‌یوه‌ندی بکات
وقسه‌بکات.
- بو ئه‌وه‌ی بتوانی مناله‌که‌ت هانی بده‌ی بو
په‌یوه‌ندیکردن له‌گه‌ل ئه‌و منالانه‌ی به‌زمانی
ئه‌لمانی یان زمانی تر قسه‌بکه‌ن.
- بوئه‌وه‌ی بتوانی بو مناله‌که‌ت باس بکه‌ی چی
له‌وانه‌کانی خویندنی زمانی دایک فیربوی.
- بو ئه‌وه‌ی خزمه‌تی په‌یوه‌ندی نیوان
مامۆستایانی وانه‌کانی فیربونی زمانی دایک و
قوتابخانه‌که‌ت بکه‌ی.

ناونیشان:

Kantonale Kontaktadresse

Amt für Volksschulen
Ansprechstelle Integration
Klausenstrasse 4
6460 Altdorf

041 875 20 66
integration@ur.ch

Luzern, Januar 2012

به بیاننامه په پامه پندکراوه له وهزاره تی پوره درده و
ته به ریو به رایه تی پوره درده ته هم شارانه:

Luzern, Basel-Stadt, Basel-
Landschaft, Aargau, Bern, Solothurn,
Bern und Fribourg.

پیکه و کارکردن له گه ل پوره درده و لایه تی
په یوه نندیدار له لای و ولاتی دایکه وه.

ریکخراو

وانه کانی فیږبوونی زمانی دایک له ریگه ی
بالیزخانیه ی و ولاتی دایک و بواک یان له ریگه ی
ریکخراوه مه دینه کان نامه ته کړیت. ته مه ش به
گیوره ی ژماره ی مناله کانی ته و زمانه ی پښ
قسه ته که ن وه ته بیت بو منلانی باخچه ی ساوایان
وه پو لی او سه ره تایی و هر ته گرن. ناو نوو سینی
منال ته نه ا له ریگای قوتابخانه ی مناله که ت
ته بیت. (ته نه ا شاری بیژن نایی).

وانه کانی فیږبوونی زمانی دایک له ژوریک له
ژوره کانی قوتابخانه په ک ته و تریت. به پینی توانا له
نزیک شویتی نیشته جیونی مناله که تان ته بیت.
کاتی وانه کانی فیږبوونی زمانی دایک له گه ل کاتی
قوتابخانه کان ریگه خړیت و پشو و له گه ل پشووی
قوتابخانه ته بیت.

مه لسه نکاندنی قوتابله وانه کانی فیږبوونی زمانی
دایک ده خړیته ناو برو ا نامه ی قوتابخانه که ی و
برو اپیکراو ته بیت.

HSK

Unterricht in

Herkunftssprachen

(Heimatliche Sprache und Kultur)

Informationen für

Erziehungsberechtigte und Eltern

Die Förderung in der deutschen Sprache und die Entwicklung mehrsprachiger und interkultureller Kompetenzen gehören zu den wesentlichen Bildungsaufgaben der öffentlichen Schule. Die Entwicklung von Mehrsprachigkeit und interkulturellen Kompetenzen sind ebenfalls Ziele des Unterrichts in den Herkunftssprachen (HSK). Er findet aus diesem Grund in der öffentlichen Schule statt und wird von den Bildungsverantwortlichen im Kanton unterstützt.

Mehrsprachigkeit und interkulturelle Kompetenzen

Junge Menschen, die über gute Kenntnisse in der gemeinsamen Sprache Deutsch verfügen und sich darüber hinaus fließend in der Sprache ihrer Eltern verständigen können, verfügen über wichtige Fähigkeiten für die Integration in Beruf und Gesellschaft.

HSK-Unterricht gibt es in allen Kantonen; in einigen Städten werden über 25 verschiedene Sprachen angeboten.

Ziele des HSK Unterrichts

Die Kinder und Jugendlichen

- OE vertiefen und erweitern in ihrer Erstsprache die Kompetenzen im Sprechen und Verstehen, im Lesen und Schreiben.

- OE erweitern ihre Fähigkeit, sich in zwei oder mehreren Sprachen und unterschiedlichen Kulturen zu bewegen und andere Werte und Normen zu verstehen und zu respektieren.

Vorteile in Gesellschaft und Berufsleben

- OE Wer seine Erstsprache gut beherrscht, schafft eine gute Basis für den Erwerb weiterer Sprachen (Deutsch und Fremdsprachen).
- OE Gute Kenntnisse der Erstsprache helfen den Kindern, die Kontakte in der Familie, mit den Verwandten und mit dem Herkunftsland zu pflegen.
- OE Im Kontakt mit dem Herkunftsland ist eine gute Sprachkompetenz in der Landessprache wichtig (weitere Ausbildung, berufliche Tätigkeiten, Rückkehr)

Eltern unterstützen die Sprachentwicklung ihres Kindes

- OE indem sie mit ihrem Kind in der Sprache sprechen, in der sie denken und träumen und wenn sie auch bei dieser Sprache bleiben, wenn das Kind mit ihnen Deutsch spricht.
- OE indem sie die Freude ihres Kindes an Sprache wecken und unterstützen, einander aus dem Alltag erzählen und zuhören, diskutieren, singen, Geschichten erzählen und vorlesen.
- OE indem jede Person in der Familie beim direkten Kontakt mit dem Kind immer die eigene Sprache spricht.
- OE indem sie das Kind ermuntern, Kontakte zu Kindern, die Deutsch oder andere Sprachen sprechen, aufzunehmen und zu pflegen.
- OE indem sie das Kind erzählen lassen, was es im HSK-Unterricht und in der Schule lernt.

- OE indem sie den Kontakt mit den Lehrpersonen des HSK-Unterrichts und der öffentlichen Schule pflegen.

Organisation

Der HSK-Unterricht wird von Botschaften der Herkunftsländer oder von privaten Organisationen angeboten. Der Unterricht wird je nach Sprachgruppe ab Kindergarten, 1. oder 2. Primarklasse angeboten. Die Anmeldung erfolgt über die öffentlichen Schulen (ausgenommen Kanton Bern).

Der HSK-Unterricht findet in der Regel in Räumen der öffentlichen Schule statt, nach Möglichkeit in der Nähe des Wohnorts des Kindes.

Der HSK-Unterricht richtet sich nach zeitlichen Vorgaben der öffentlichen Schulen (Ferien, Zeugnisse).

Die Leistungsbeurteilung wird dem Zeugnis oder dem Lernbericht der öffentlichen Schule beigelegt.

Kantonale Kontaktadresse

Amt für Volksschulen
Ansprechstelle Integration
Klausenstrasse 4
6460 Altdorf

041 875 20 66
integration@ur.ch

Luzern, Januar 2012

Erarbeitet von den Erziehungsdepartementen und Bildungsdirektionen der Kantone Basel-Stadt, Basel-Landschaft, Aargau, Bern, Solothurn, Luzern und Fribourg,
in Zusammenarbeit mit den Trägerschaften des Unterrichts in heimatlicher Sprache und Kultur.